



خاطرات تابستان ۷۲ بعد از ۲۷ سال هنوز گرم و شیرین است

دیدار با بسیجیان، آخرین دیدار رهبر معظم انقلاب در آذربایجان شرقی در سال ۷۲ بود. با بررسی صحبت‌های این دیدار می‌توان پی برد ...

با گذشت ۲۷ سال از سفر تاریخی رهبر معظم انقلاب به آذربایجان شرقی، بازخوانی این رویداد شیرین یادآور انتظارات و نکات مهم و اساسی ایشان از اقشار مختلف مردم و مسئولان است.

خبرگزاری مهر، گروه استان‌ها و بهنام عبداللّهی: حالا ۲۷ سال از سفر رهبر معظم انقلاب اسلامی به آذربایجان شرقی می‌گذرد، اما گذر زمان چیزی از گرمای خاطرات تابستان ۷۲ کم نکرده است.

هنوز افراد زیادی وقتی می‌خواهند درباره دهه هفتاد صحبت کنند، آن سفر تاریخی را مبدا یادآوری خود قرار می‌دهند، هنوز تصویر حضور هزاران نفری مردم آذربایجان در دیدار رهبر عزیزشان، پیش چشم و صدای سخنرانی‌های حضرت آیت الله خامنه‌ای در ذهن مردم مانده است.

سفر به آذربایجان شرقی، هفتمین سفر استانی رهبری بود که خودشان از این سفر، به عنوان یکی از شیرین‌ترین و به یادماندنی‌ترین سفرها یاد کردند. ایشان گفتند: «مردم تبریز و بعضی جاهای دیگری که رفتیم، چنان محبت و اخلاص و شور و هیجان انقلابی از خود نشان دادند که برای همه افراد که شاهد و ناظر، شگفت آور و تحسین برانگیز بود. من به نقاط مختلفی از کشور سفر کرده‌ام و سفر می‌کنم. در همه جا هم با محبت و استقبال گرم و پرشور مردم روبه‌رو هستم. لکن آنچه که در تبریز مشاهده کردیم، با بقیه مناطق متفاوت بود.»

رهبر معظم انقلاب که از پنجم تا نهم مرداد در آذربایجان شرقی حضور داشتند، سعی کردند در تمامی ساعات این ایام با اقشار مختلف مردم آذربایجان دیدار کنند. دیدارهایی که با علما و روحانیون شروع شد و با بسیجیان به پایان رسید.

وظیفه روحانیت از زبان رهبری

از مهم‌ترین مباحثی که مقام معظم رهبری در دیدار علما و روحانیون مطرح کردند، وظایفی بود که در حکومت اسلامی بر دوش معممین قرار گرفته است. ایشان فرمودند: «وظیفه‌ی ما چیست؟ همان سه وظیفه‌ی معروفی که برای اهل علم ذکر شده است: اول، وظیفه‌ی علمی. عالم شدن، عن علم حرف زدن؛ چون این لباس، لباس علم است. دوم، وظیفه‌ی تقوایی. یعنی حقیقتاً در جاده‌ی تقوا قدم نهادن و بنای قطعی و واقعی بر صحت عمل داشتن. سوم، هوشیاری سیاسی. زیرا اشتباه من و شما، اشتباه یک نفر نیست؛ اشتباه جمعی است که به ما نگاه می‌کنند. امروز نیروهای مسلح، چشمشان به روحانی است. ادارات دولتی، چشمشان به روحانی است. کارخانه‌های ما، چشمشان به روحانی است. آحاد مردم، چشمشان به روحانی است. روحانی، در هر جا که باشد، مردم می‌خواهند از او بیاموزند. و این وظیفه‌ی ما را خیلی سنگین می‌کند.»

رهبر معظم انقلاب در آن دیدار یک درخواست مهم از روحانیون تبریز مطرح کردند و آن حفظ وحدت کلمه و یکپارچگی بود: «همه سعی کنند وحدت کلمه را حفظ کنند. اختلاف و دودستگی و در پوستین یکدیگر افتادن و این چیزها، مناسب شأن اهل علم نیست و مسؤولیت‌ها را سنگین می‌کند. زیرا در روحیه‌ی مردم، اثر می‌گذارد.»

جبران عقب ماندگی‌های جنگ وظیفه دولت و ملت

همان روز، یعنی پنجم مردادماه رهبر معظم انقلاب در مصلی اعظم امام خمینی (ره) تبریز و در جمع خانواده‌های شهدا و جانبازان حضور یافتند. آن روزها هنوز چیزی از پایان جنگ تحمیلی عراق علیه ملت ایران نگذشته و همچنان داغ خیلی‌ها تازه بود.

حضرت آیت الله خامنه‌ای در این دیدار از ضرورت احیا دوباره کشور سخن گفتند. از اینکه باید دوباره ساخت: «ما باید این کشور را از عقب ماندگی‌های علمی و صنعتی نجات دهیم. ما باید این کشور را از فشاری که در دوران ستمشاهی بر آن آمده است نجات دهیم. ما باید به فضل الهی، امکاناتی را که خدا به این کشور داده است، در معرض استفاده‌ی این ملت بزرگ قرار دهیم. این وظیفه‌ی دولت و ملت است که این کارها را انجام دهند و این، با ایمان شما، با روحیه‌ی شما، با احترامی که ملت ما برای شهادت طلبی قائل است عملی خواهد شد. به فضل پروردگار، جمهوری اسلامی بر همه‌ی این دشمنان پلید و قسّ القلب و خشن پیروز خواهد شد.»

عدالت اجتماعی، مهم‌ترین خواسته ملت از حکومت

اما تاریخی‌ترین دیدار این سفر تاریخی، در جمع اقشار مختلف مردم تبریز در استادیوم ورزشی تبریز رقم خورد. دیداری که هیچ وقت از اذهان مردم این شهر و آنها که از شهرها و روستاهای دوره و اطراف خودشان را به استادیوم رسانده بودند فراموش نمی‌شود.

حضور مردم آذربایجان در خط مقدم جبهه ملت ایران، بسیج مستضعفین، حماسه نوزدهم دی، اهداف انقلاب اسلامی و نقش زنان در دفاع مقدس و کشاورزی محور سخنان رهبری در این دیدار بود.

فرمانده کل قوا عدالت اجتماعی را مهم ترین خواسته مردم در حکومت اسلامی عنوان کرده و گفتند: «ملت، در درجه ی اوّل اسلام و قرآن و نظام اسلامی را می خواهد. عدالت اجتماعی را، نظام اسلامی می تواند و باید تأمین کند. شخصیت های آذربایجانی در تمام دوران انقلاب و در گذشته ی تاریخ توانسته اند نقش بارزی را نشان بدهند در حفظ آرمان ها و آرزوهای این ملت و امروز بزرگترین این آرمان ها و آرزوها، همان آرمان انقلاب اسلامی است، که همه چیز این ملت را می تواند تأمین کند و تأمین خواهد کرد.»

ایشان با توجه به شرایط روز و آینده نگری، درباره کشاورزی هم تاکید کردند که «هر کشاورزی که امروز محصولات مورد نیاز مردم را با دقت و امانت تولید می کند، در راه خدا مشغول جهاد است».

سپاه و ارتش، حداکثر همکاری و محبت را داشته باشند

روز بعد، رهبری در مراسم صبحگاه مشترک پادگان لشکر ۲۱ حمزه که در دوران دفاع مقدس هم نقش تأثیرگذاری ایفا کرده بود، حضور یافتند. در این دیدار هم مباحث و مسائل مهمی از جمله انزوای سیاسی، ایمان نیروهای مسلح، جایگاه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وhellip; مطرح شد.

«امروز در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی، ایمان و لیاقت، دو معیار پیشروی و ارزش است، و از این جهت فرقی میان سازمان های نیروهای مسلح نیست.» این جمله یکی از مهم ترین بیانات رهبر معظم انقلاب بود که در این دیدار عنوان شد. ایشان همچنین اضافه کردند: «دو لشکر سپاهی و ارتشی، با هم حداکثر همکاری و محبت را داشته باشید.»

مسئولان آذربایجان شرقی، جزو اقصای بودند که در روز هفتم مرداد توفیق دیدار با ولی امیر مسلمین جهان را پیدا کردند. رهبر انقلاب در این دیدار، انتظارات خود از مسئولان را بیان کردند، از جمله گفتند: «آنچه کار شده است، همه ی آنچه باید بشود، نیست. تا وقتی در یک گوشه ی این مملکت، یک خانواده ی فقیر هست، تا وقتی محرومیت هست، تا وقتی غم و نگرانی اولیات زندگی را شهروندی از شهروندان ایرانی ما در هر نقطه ی این کشور دارد، بار مسئولیت بر دوش مسئولین جمهوری اسلامی سنگینی می کند. من خودم در درجه ی اوّل خود را در مقابل پروردگار متعال مسئول میدانم که باید تلاش کنم؛ هر چه می توانم و مسئولین جمهوری اسلامی این مسئولیت را بر دوش دارند تا بکلی ریشه ی محرومیت از این کشور عزیز، از میان این مردم عالی قدر و دوست داشتنی کنده بشود.»

مسئول نباید بگوید این اندازه از خدمت بس است

ایشان خطاب به مسئولان تاکید کردند که «مسئولی باید بگوید که خوب ما این کارها را کردیم دیگر، بس است؛ نه، بس نیست؛ مسئولین باید تلاش ممکن خودشان را، هرچه ممکن است، هرچه می توانند – آنچه نمی توانند، آن را ما توقع نداریم – انجام دهند تا محرومیت برطرف بشود.»

آیت الله خامنه ای برای حل مسئله بدحجابی برخی بانوان نیز مسائل مهمی مطرح کردند: «خانمها را مواظبت کنید. مقیدشان کنید. به آنها بگویید و تذکر بدهید. یا مثلاً در محیط کار، رفتارهای جلف زن و مرد نباید وجود داشته باشد. شما اگر در محیط کارتان این رفتارها را مواظبت کنید، کار، بهتر و روان تر انجام می گیرد. مشکل بدحجابی، شاید صدی پنجاه، صدی شصت، همین طور حل می شود. این را بعید ندانید. غرض، محیط را محیط دینی کنید.»

هشترود مقصد بعدی رهبر معظم انقلاب بود که ایشان در دیدار با مردم این شهر، از تفاوت های رژیم طاغوت و حکومت اسلامی در رسیدگی به مناطق محروم و کم برخوردار سخن گفتند.

فراموشی فرهنگ و تمدن، بزرگ ترین بلای یک ملت

استقلال فرهنگی و زبان فارسی و اهمیت آن نیز موضوعی که در هشتم مردادماه، در دیدار شعرا و ادیبان آذربایجان شرقی با رهبر معظم انقلاب اسامی مطرح شد. ایشان با تاکید بر ضرورت حفظ و پاسداشت زبان فارسی گفتند: «بزرگترین بلا برای یک ملت این است که بخش هایی از فرهنگ و تمدن خودش، به مرور زمان از حافظه ی او پاک شود و اصلاً به یادش نیاید. این بلای بسیار بزرگی است. این کار را با ما انجام داده اند.»

بسیج، ذخیره تمام نشدنی انقلاب اسلامی

دیدار با بسیجیان، آخرین دیدار رهبر معظم انقلاب در آذربایجان شرقی در سال ۷۲ بود. با بررسی صحبت های این دیدار می توان پی برد که لزوم پیشقدمی بسیج در امر به معروف و نهی از منکر، جزو مهم ترین انتظارات رهبری از بسیجیان بود: «در میدان اقتصادی هم تا آنجایی که می توانید، شما [بسیجیان] باید پیشقدم باشید؛ در میدان فرهنگ هم باید پیشقدم باشید؛ امر به معروف و نهی از منکر یک واجب عمومی است؛ اما در این میدان هم شما باید پیشقدم باشید و [این] وظیفه ی بزرگ را بر دوش بگیرید؛ و لتکن منکم امةٌ یدعونَ اِلی الخیر وَ یأمرونَ بالمعروفِ وَ یَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ. (۱) آن امت در میان جامعه ی اسلامی شما هستید. بسیج یک ذخیره ی تمام نشدنی برای انقلاب اسلامی است و این ذخیره را باید روزبه روز بیشتر کنید.»

آیت الله خامنه ای با تاکید بر اینکه همه چیز در جمهوری اسلامی مردمی است، فرمودند: «خصوصیت بسیج این است که متکی به آحاد مردم کشور است؛ بسیج یعنی این. بسیجی یعنی آن فردی از افراد ملت که در هنگام بروز حادثه در صف جلو قرار دارد؛ این معنای بسیجی است. همیشه در میان یک ملت باارزش ترین افراد آن ملت، آن کسانی هستند که در هنگام خطر و بخصوص خطرهای بزرگ، حضورشان محسوس تر است، ملموس تر است. آنهایی که بر سر سفره غذای رنگین، جمع می شوند و می نشینند، اما وقتی خطری متوجه بشود، گم اند، آنها انسان های بی ارزشی هستند.»

نباید از دشمن ترسید

مردم آذربایجان شرقی هنوز از حلاوت حضور رهبر عزیز انقلاب در دیار خودشان سیر نشده بودند که وقت وداع سر رسید. حضرت آیت الله خامنه ای در مصاحبه خود با صدا و سیما که پیش از ترک استان صورت گرفت از خوبی، ایمان و غیرت مردم تبریز سخن به میان آوردند.

ایشان در آخرین بیانات خود خطاب به مسلمانان گفتند: «مسلمانان نباید از آمریکا، استکبار و دشمن بترسند. از دشمن نترسند. اگر نترسیدند، خیلی از کارها را خواهند توانست انجام دهند و امیدواریم ان شاءالله مسلمانان این توفیق را پیدا کنند که این وظیفه ی بزرگ را انجام دهند.»

آیت الله خامنه ای در طول دوران رهبری خودشان دوبار به آذربایجان شرقی سفر کرده اند که سال ۷۲ اولین بار و سال ۹۲ همزمان با حادثه تلخ زلزله ورزقان دومین سفر به یادماندنی ایشان بود. البته آنچه اهمیت دارد، تحقق انتظارات و مطالبات رهبری در دیدار اقشار مختلف مردم بود. موضوعی که در گزارش های آتی خبرگزاری به طور تفصیلی به آن پرداخته خواهد شد.